روزنه

پیشنهادهای «هاشمی» برای گذر از شرایط اقتصادی امروز جامعه

● **ایسنا:** محمد هاشمی با اشاره به تصمیمات اقتصادی دولت نهم و دهم، گفت: از سال ۸۴ به بعد در دولت‌های آقای احمدی‌نژاد با توجه به اینکه قیمت نفت گران شد و درآمد دولت زیاد شد، دو یا سه مسئله اتفاق افتاد که مورد حمایت دولت قرار گرفت؛ موضوع اول این بود که یارانه را نقدی به اقشار مختلف مردم ارائه کنند. در آن زمان جمعیت کشور ۷۰میلیون‌و خرده‌ای بود اما یارانه‌ای که می‌دانند بالای ۸۰ میلیون بود؛ در واقع فقط به قشر آسیب‌پذیر یارانه نمی‌دادند. با این تصمیم حجم نقدینگی در جامعه بسیار بالا رفت و روستایی‌ها روستاهایشان را رها کرده و به حاشیه‌های شهر آمدند. الان بیش از ۱۱ میلیون حاشیه‌نشین در اطراف شهرهای بزرگ داریم.

وی ادامه داد: با توجه به کوچ روستاییان و ایجاد مشاغل فصلی مشکلات زیادی در حوزه کشاورزی پدید آمد؛ بنابراین واردات حوزه کشاورزی مثل علوفه و کود افزایش یافت، این در حالی است که پیش از آن تولیدات این موارد در داخل انجام می‌شد. سالانه حدود ۷۰ تا ۸۰ میلیارد دلار از چین و کشورهای مختلف واردات داشتیم که اجناسی با کیفیت پایین بودند.

او همچنین افزود: ما تولید را کاهش دادیم، نقدینگی را افزایش دادیم و فضا را برای کالای قاچاق آماده کردیم که به قول خود دولتی‌های آن زمان تا ۲۵ میلیارد دلار کالای قاچاق افزایش یافته بود. ارزش پول ملی با این اقدامات کاهش پیدا کرد و وقتی تولید نبود، حجم پولی که به جامعه پمپاژ می‌شد، وارد حوزه‌هایی می‌شد که به اقتصاد ضربه می‌زد، از جمله این حوزه‌ها دلالی دلار یا ماشین‌ها و کالاهای خارجی بود.

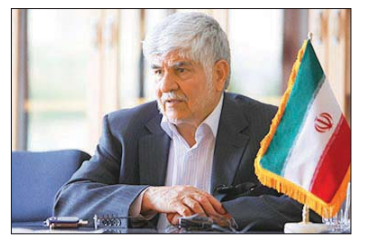

وی در همین راستا گفت: بسیاری از گروه‌ها وارد دلالی شدند، بانک‌ها پول‌های زیادی به آنها دادند و اختلاس‌های چندهزارمیلیاردی در این دوران مطرح شد که هنوز وضعیت تعداد زیادی از این بانک‌ها نامعلوم است.

وی افزود: اما در دولت آقای روحانی تقریبا همین روند ادامه پیدا کرد، نتیجه این اتفاقات افزایش حجم نقدینگی و کاهش ارزش پول ملی شد. هاشمی با اشاره به دستورات مقام معظم رهبری برای بهبودبخشیدن به وضعیت اقتصادی جامعه، گفت: راه چاره این است که از این راه خطایی که آمده‌ایم، برگردیم. نقدینگی بسیار زیاد که دست بخش خصوصی، نهادهای عمومی و تعاونی‌هاست، باید به سمت تولید هدایت شود تا تولید ناخالص ملی افزایش پیدا کند.

وی یادآور شد: رسیدن به چنین جایگاهی نیازمند برنامه‌ریزی و هماهنگی مسائل گوناگون است تا نقدینگی که به سمت بازار قاچاق، دلالی دلار و خودرو و مسکن هدایت شده، به تولید بازگردد. باید جلوی قاچاق و واردات گرفته شود، تولید افزایش پیدا کند و با تقویت و حمایت از تولید داخلی اشتغال مولد ایجاد شود. با این اشتغال مولد شغل‌های شریف زیادی می‌توان ایجاد کرد.

این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام یادآور شد: باید جامعه به سمتی حرکت کند که از حاصل دسترنج خود و تولیدات خود درآمد کسب کند. مردم شریف ایران دنبال پول مفت نیستند، دنبال این نیستند که عزتشان زیر پا گذاشته شود، خواسته اولیه آنها این است که به خود و فرزندان‌شان شغل داده شود که با درآمد کافی‌اش زندگی‌شان را بگذرانند. آنها خواستار صدقه‌گرفتن نیستند.

وی در بخش دیگری از این گفت‌وگو تاکید کرد که باید برای جوانان و افراد جویای کار، اشتغال داخلی ایجاد شود.

هاشمی با بیان اینکه «پول ملی باید تقویت شود» گفت: در چند سال گذشته پول ملی بیش از ۱۰ برابر ارزش خود را از دست داده است. باید با راه‌های اقتصادی که سایر کشورها هم از آن به‌عنوان تجربه جهانی استفاده کرده‌اند، این مسائل را اصلاح کنیم.

وی همچنین گفت: دولت سهم زیادی از اقتصاد ندارد. همان‌طور که مقام معظم رهبری گفتند فعالیت در حوزه اقتصادی نیازمند همکاری همگانی است. تمام تعاونی‌ها، بخش‌های خصوصی و در مقیاس نظام، قوه قضائیه و قوه مجریه همه باید دست به دست هم دهند و حرکت کنند.

این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: بهبود شرایط اقتصادی یک‌شبه اتفاق نمی‌افتد و زمان‌گیر است. از سال ۸۴ تا امروز حدود ۱۳ سال است که وضع کشور به اینجا رسیده است. این موضوع را یک‌شبه نمی‌شود اصلاح کرد و نیازمند برنامه مدون است. نباید از فرصت‌های ایجادشده برای سرکوب یکدیگر استفاده کرد بلکه همه نهادها باید به معنای واقعی با یکدیگر برای گذر از شرایط فعلی همکاری کنند.

politics@sharghdaily.ir

گفت‌وگو با هدایت‌الله خادمی

ویل‌دورانت‌خوانی آقای نماینده

شرق: هدایت‌الله خادمی همین چند روز پیش با یک جمله سر زبان‌ها افتاد. او به ایلنا گفته بود: «روسیه نمی‌گذارد از گرسنگی بمیریم». با اولین زنگ، گوشی را بر می‌دارد. از چند و چون این عبارت از او جویا می‌شویم. او منکر این گفته می‌شود و می‌گوید: برخی وادادگان آمریکایی و داخلی از سخنان من سوءاستفاده کردند.

متن را آن‌طوری خواندند که دلشان می‌خواست، اما من این جمله را به کنایه گفته بودم؛ کنایه از اینکه وقتی اوضاع مملکت این‌طور شده و هیچ اراده‌ای در حل مشکلات نیست و به این وضع افتاده‌ایم، باید دلمان به همین خوش باشد که روسیه بتواند به کمکمان بیاید. لحن من طنز و کنایه بود و درست منتقل نشد. وادادگان هم از این خبر بهره خود را بردند.

با هدایت‌الله خادمی پیش از این نیز گفت‌وگو کرده بودیم. آن گزارش به موضوع هزینه نمایندگان برای ورود به مجلس بازمی‌گشت و او برای نماینده‌شدن در ایذه و باغملک رقمی حدود ۴۰۰ میلیون تومان هزینه کرده بود. خادمی از مردان حاضر در صنعت نفت ایران است.

گفت‌وگو با او از مسیر سخنان اخیرش درباره روسیه تا تاکیدش بر زندگی آقازاده‌ها در انگلیس و آمریکا پیش رفت و به دکل نفتی رسید. او به مردم و تصمیم‌های سیاسی‌شان نقد دارد. می‌گوید ما مردم توسعه‌یافته‌ای نیستیم و تا به خودمان نیاییم، پیشرفت نخواهیم کرد. بااین‌حال، در تحلیل‌هایش پیکان نقد چندان به سمت‌وسوی دولت و کارگزاران نظام نیست.

به چه دلیل این جمله را گفتید؛ «روسیه نمی‌گذارد از گرسنگی بمیریم»؟

سوءبرداشت کردند. برخی صحبت‌های ما را وادادگان آمریکایی و وادادگان داخلی تغییر دادند. متن اصلی سخن من نقد به تحریم‌ها بود و پیکان نقدم به سوی آمریکا و اروپا و عربستان. اما عده‌ای نگران از اینکه آن بخش از حرف‌ها دیده شود، روی چند تیتر مانور دادند و مغلطه کردند.

به‌هرحال این جمله را گفتید یا نگفتید؟

من گفتم اگر قرار است ما تحریم بشویم و اصلا نتوانیم نفتمان را صادر کنیم، چه اتفاقی خواهد افتاد. جوان و بیمار و آحاد مردم آسیب خواهند دید؛ یعنی همان کاری که سلاح کشتار جمعی می‌کند، تحریم می‌کند؛ تحریم یعنی جنایت علیه بشریت.

اما اینکه «روسیه نمی‌گذارد، ما از گرسنگی بمیریم» جمله سنگینی است. مرور تاریخ هم نشان داده است روس‌ها چندان هم با ما سر یاری نداشته‌اند.

خب ما الان با نفتمان چه می‌کنیم. نفت را صادر می‌کنیم. با درآمد حاصل از آن هم از اروپا و آسیای شرقی و روسیه کالا وارد می‌کنیم. من به کنایه گفتم چرا کشورهای همسایه ما باید آن‌قدر جسارت به خرج بدهند که چنین و چنان کنند، اما دوستان آمریکایی واداده جور دیگری سوءبرداشت کردند. مخلص کلام اینکه سخن من کنایه‌آمیز بود که آن‌قدر دولت بد عمل کرده و بی‌تدبیر بوده است که حالا باید چشم امیدمان به کشورهای همسایه و منطقه باشد.

البته اینکه می‌گویید با آن خبر متفاوت است.

برداشت‌شان اشتباه بود؛ شیطنت کردند. اصلا ببینید فساد اقتصادی غوغا می‌کند. نمونه‌اش اینکه فرزندان مسئولان همه خارج از کشور در آمریکا و انگلیس زندگی می‌کنند و حاضر نیستند داخل کشور به سر ببرند. این هم تناقض است که چرا فرزندان مسئولان ما باید در این‌سو و آن‌سوی دنیا اقامت بگیرند؟

خب شما به عنوان نماینده برای رسیدگی به این وضعیت چه کرده‌اید؟ آمارتان را از کجا آورده‌اید؟

هر از چندگاهی خبری می‌آید که فرزند فلان مسئول در آمریکا و انگلیس زندگی می‌کند و اقامت گرفته است.

خب اگر این مسئله صحت نداشت، همان روز از جانب فلان مسئول رد می‌شد. من بارها در نطقم به آن اشاره کردم اما کو گوش شنوا؟ به نظرم این مملکت به این زودی‌ها توسعه پیدا نخواهد کرد. نمونه‌اش اینکه در کشورهای توسعه یافته پارلمان شکل می‌گیرد و از درون پارلمان دولت بیرون می‌آید. مردم ما جوگیر می‌شوند و یک‌شبه تصمیم می‌گیرند به فلانی رأی بدهند.

البته این ادعای شما درباره مردم ادعای علمی نیست. مردم یک‌شبه تصمیم نمی‌گیرند.

مردم ما چهار سال به یکی رأی می‌دهند. بعد دوباره چهار سال دیگر. دوره رئیس‌جمهوری تمام که می‌شود، تازه غرغرها شروع می‌شود. سندش اینکه مردم ما یک‌بار هم نگفتند رأی درستی دادیم؛ مردم ما انتخاب درستی نمی‌کنند.

فکر نمی‌کنید شاید اشکال از سوی مسئولان و مدیران و مجریان باشد؟

مردم باید دانا باشند. مردم دانا حاکمان دانا انتخاب می‌کنند. حاکمان دانا نمی‌توانند با مردمان خود به درشتی برخورد کنند. ما مردمی هستیم (من هم خودم را جزء همین مردم می‌دانم) که هنوز دنبال ماشین رئیس‌جمهوری که با رأی مستقیم ما می‌آید، می‌دویم. این مردم‌اند که دولت‌ها را تشکیل می‌دهند.

خب شاید مردم درست انتخاب می‌کنند و دولت‌ها کارشان را بلد نیستند. کارگزاران آن‌طور که انتظار می‌رود جلوی فساد و اختلاس و تخلف‌ها نمی‌ایستند؟

مشکل ما این است که مردم ما فکر می‌کنند داناترین مردم دنیا هستند. نتیجه این می‌شود. قرار بود به سمتی برویم که فساد اقتصادی نباشد، اما الان به فساد اقتصادی آلوده شدیم و کیف می‌کنیم. همه می‌گوییم دزد و دزد را پیدا نمی‌کنیم.

انتظار ندارید که مردم برای پیداکردن دزد دست بالا بزنند؟ فکر نمی‌کنید این کار مردم نیست. این روایت شما نوعی فرافکنی نیست؟ اینکه عده‌ای مردم به احمدی‌نژاد رأی داده‌اند، دلیل نمی‌شود که امثال بابک زنجانی و غیره دست به فعل اشتباه بزنند.

اینها تراوش‌های ذهنی است. من مسئله را به آقای روحانی و احمدی‌نژاد تقلیل نمی‌دهم. من معتقدم باید عمیق‌تر به این مثال نگریست و سطحی فکر نکرد.

حالا مردمی که مثلا به شما رأی داده‌اند، کار درستی کرده‌اند یا خطا؟

من اگر قول‌هایی که به مردم دادم، انجام ندهم خیانت کرده‌ام. اگر قول‌هایی که دادم عملی شود، معلوم می‌شود انتخاب مردم درست بوده است. ولی خب ما مردمی داریم که کتاب نمی‌خوانند. مردمی هستیم که گاهی دروغ می‌گوییم و گاهی متظاهریم. اگر مردم ما درست بودند، کشور پیشرفت می‌کرد نه مثل امروز!

خودتان آخرین کتابی که خوانده‌اید چه بوده است؟

لذت {لذات} فلسفه ویل دورانت بوده.

شما با فعالیت در حوزه نفت و حالا نمایندگی مجلس جالب است که سراغ ویل دورانت رفته‌اید!

کسی که فلسفه را بخواند، افق دیدش وسیع می‌شود. می‌فهمد تصمیم سیاسی چیست. می‌داند مار کبری با سیاست‌مداران انگلیس چه کرد و آنها به دلیل رفتار ناجالب چند سال گرفتار بودند.

عکس: ایسنا

هشدارهای محسن هاشمی نسبت به شرایط اقتصادی و سیاسی کشور

انتخاب: محسن هاشمی‌رفسنجانی گفت: شاید بتوان کمترمقطعی را در دوره ۴۰ساله انقلاب پیدا کرد که ما به این شکل با بحران‌های همزاد مواجه بوده باشیم. رئیس شورای شهر تهران در اجلاس مشورتی رؤسای شورای اسلامی کلان‌شهرها و مراکز استان گفت: موضوعی که در این جلسه بنده می‌خواستم به آن اشاره کنم، وضعیت خاص کشور در این شرایط به‌خصوص شش‌ماهه دوم سال جاری و لزوم آمادگی مدیریت شهری برای مواجهه با آن است.

هاشمی با اشاره به حوادث ابتدای انقلاب افزود: در ابتدای انقلاب، مسئله دوران انتقال مشکلات زیادی را نظیر ناامنی، تجزیه‌طلبی و عدم تسلط مسئولان به وجود آورده بود اما در مقابل شور انقلابی مردم و اقتدار امام خمینی، کشور را به پیش می‌برد. در سال ۱۳۶۰ هم‌زمانی بحران ترور مسئولان ارشد کشور و جنگ تحمیلی دو بحران جدی همزاد بود اما شرایط نسبتا مناسب اقتصادی و درآمد نفتی و انگیزه و آمادگی مردم برای کمک به انقلاب توانست کشور را از بحران عبور دهد. رئیس شورای شهر تهران ادامه داد: در مقطع پایانی جنگ به دلیل شرایط نامناسب اقتصادی و کاهش شدید درآمد نفتی، عدم دسترسی به تجهیزات و تسلیحات، فرسوده‌شدن نیروهای مردمی در جبهه و تقویت ارتش بعثی عراق توسط ابرقدرت‌ها، کشور دچار بحران شد، اما به لحاظ سیاست داخلی و اعتماد عمومی در وضعیت مناسبی بودیم و به همین دلیل مسئولان وقت کشور با محوریت آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی توانستند امام را برای پذیرش قطع‌نامه که امروز سی‌امین سالروز اعلام آن است اقناع کنند. محسن هاشمی با اشاره به شرایط فعلی کشور ادامه داد: اما در مقطع فعلی به نظر می‌رسد کشور با شرایط حادتری مواجه است؛ از یک سو تداوم رکود چندین‌ساله که موجب بروز بحران اشتغال و کاهش سطح رفاه عمومی شده است، موجب نارضایتی مردم به‌خصوص دهک‌های پایین جامعه شده است.

او افزود: احتمالا در نیمه دوم سال موجب کاهش درآمد ارزی کشور خواهد شد، از سوی دیگر هم مسائل مطرح‌شده در افکار عمومی در دهه اخیر در مورد مفاسد اقتصادی و رانت و سوءاستفاده از قدرت توسط برخی مسئولان موجب آسیب‌دیدن سرمایه اجتماعی و کاهش اعتماد عمومی شده که مهم‌ترین نقطه ضعف ما در مقایسه با دهه ۶۰ است. او با اشاره به اتفاقات سال ۸۸ گفت: چالش سیاسی که از حوادث سال ۱۳۸۸ در میان نخبگان به وجود آمده نیز هنوز ترمیم مناسبی نشده و شکاف میان حاکمیت و نخبگان که قبلا بین اصلاح‌طلبان و تکنوکرات‌ها با حاکمیت به وجود آمده بود، با مسائل حاشیه‌ای رئیس‌جمهور سابق، بخشی از جریان دلواپس را نیز دچار چالش با حاکمیت کرده است.

هاشمی به بحران‌های غیرسیاسی نیز اشاره کرد و گفت: بحران‌های زیست‌محیطی به‌ویژه دو بحران ریزگردها و کمبود آب نیز در نیمه دوم سال به اوج خود خواهند رسید. او ادامه داد: علاوه بر این بحران‌های عمومی جامعه، بحران کمبود نقدینگی در شهرداری که ناشی از رکود در بخش ساخت و فقدان درآمدهای پایدار است، احتمالا به ایجاد چالش‌های داخلی در مدیریت شهری در تأمین هزینه‌ها، تعدیل نیرو و اختلال در ارائه خدمات منجر خواهد شد.

رئیس شورای شهر اضافه کرد: در این شرایط به نظر می‌رسد مجموعه مدیریت شهری کلان‌شهرها و مراکز استان، به جای برخورد منفعلانه با بحران‌های بالقوه و محتمل پیش‌رو و قرارگرفتن در فضای امنیتی، با ایجاد آمادگی و مطالعه و برنامه‌ریزی، نسبت به شناخت شرایط، اقدامات کاهشی و پیشگیرانه را صورت داده و پلن‌های مختلفی نیز برای مقابله با بحران آماده کنند. او تاکید کرد: باید توجه کنیم که بحران‌های مدنی و اعتراضات اجتماعی، مسئله‌ای مختص به ایران نیست و بسیاری از جوامع توسعه‌یافته و کلان‌شهرهای پیشرفته در جهان نظیر پاریس، لندن، نیویورک و... این حوادث را تجربه کرده و می‌کنند و روشی علمی برای مقابله و مدیریت این اعتراضات تدوین کرده‌اند که جهت‌گیری اصلی آن کاهش بار امنیتی اعتراضات و هدایت آن به سوی مسائل اجتماعی و مدنی است تا مسئله امنیتی به یک چالش اجتماعی تبدیل نشود، اما در حوادث گذشته ما شاهد بودیم که با برخی اشتباهات و اقدامات شتاب‌زده یک مسئله اجتماعی، قومی و نارضایتی مدنی تبدیل به مسئله امنیتی و حتی بحران امنیت ملی می‌شود که دقیقا برعکس مسیری است که باید در مدیریت بحران نارضایتی‌ها و اعتراضات طی شود.

محسن هاشمی در ادامه، پیشنهاد داد که این مجمع مشورتی با هماهنگی دستگاه‌های مسئول نظیر وزارت کشور و مراجع ذی‌ربط برنامه‌ریزی علمی صحیحی برای پیشگیری و ایجاد آمادگی جهت مواجهه با بحران‌های اجتماعی و نارضایتی‌های مدنی را در مدیریت شهری آغاز کند تا شاهد آسیب کمتر و نتایج بهتری در مدیریت بحران باشیم.

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● **تب‌وتاب مدرک‌گرایی:** عده‌ای از کارمندان برای اینکه بتوانند از مزایای شغلی بیشتری برخوردار شوند، به دانشگاه می‌روند تا هم امنیت شغلی‌شان برقرار شود و هم اینکه پشتوانه بهتری داشته باشند. کارمندانی که سابقه طولانی دارند، نباید مورد آزار و اذیت قرار بگیرند تا ناخواسته مجبور به دانشگاه‌رفتن شوند.

علی از تهران

● با توجه به خاموشی‌های اخیر، لطفا با مدیران برق در تهران و مراکز استان‌ها مصاحبه‌ای انجام دهید که چه نیروگاه‌ها و ایستگاه‌های تقویتی در دست ساخت است و چرا از خیران کمک نمی‌گیرند؟

● درختان افرا و چنار پیاده‌روی بزرگراه حقانی (هم‌جوار نرده‌های روزنامه اطلاعات) از بی‌آبی نیمه‌جان شده‌اند. اگر باغبان‌های شهرداری درختان چسبیده به نرده‌های روزنامه اطلاعات را آب نمی‌دهند، با همین آب‌های هرز، نمی‌شد این درختان را زنده نگه داشت؟ یا اگر بهای آب گران است، نمی‌شد از لوله‌های بزرگ فاضلاب روزنامه که شب و روز به اگوی شهرداری می‌ریزد، شاخه‌ای برای آبیاری گیاهان و درختان اطراف مؤسسه کشید؟ در خیابان مصدق (نفت) در کوچه تابان، شهرداری تابلویی زده و از ساکنان خانه‌ها خواسته با آب‌های بی‌مصرف، درختان را آب دهند. اینک وارد آن کوچه که می‌شوی، همه‌جا سرسبز و درختان تالاری در آسمان کمانه کرده و همدیگر را در آغوش کشیده‌اند. نسیمی می‌وزد و دلت می‌خواهد ساعت‌ها در سایه درختان قدم بزنی و هوایی تازه کنی. از یکی از ساکنان کوچه می‌پرسم، شما هم درختان کوچه را آب می‌دهید، می‌گوید: آره، یک دبه تهیه کرده و آبی که تخم‌مرغ در آن پخته‌شده یا سبزی، شسته شده یا آب لیوان نیم‌خورده را در دبه جمع می‌کنم و هنگامی که پر شد، پای درخت‌های کوچه می‌ریزم. این کوچه حتی یک باغبان شهرداری هم ندارد.

نازنین مصفا

● **هوا به‌جای بنزین:** بیشتر مواقع که به جایگاه‌های عرضه سوخت مراجعه می‌کنیم، به‌جای بنزین، هوا وارد باک خودرو یا موتورسیکلت می‌شود و مشتریان وجه هوا را می‌پردازند. اگر باور ندارید، به‌جای اینکه در باک‌ها بنزین بریزید، ظرف دو یا چهار لیتری با خود به جایگاه‌ها ببرید و پر کنید تا بیشتر در جریان هواسازی قرار بگیرید.

وحید ابوفاضل